

* عفاف و حجاب از دیدگاه آیات و روایات

محافظت از پاکدامنی و پاسداری از حریم حیا و عفاف یکی از ویژگیهای اهل ایمان بوده که همواره به آن اهتمام داشته، نسبت به وسوسه های شیطانی و نفسانی که احیاناً انسان را به سوی گناه دعوت می کند بی اعتنا می باشند و برای برطرف کردن نیازهای غریزی خود تنها از طریق مشروع یعنی ازدواج و تشکیل خانواده اقدام نموده و در راستای اهداف عالی الهی از این سنت اسلامی بهره مند می شوند.

هیچ غریزه ای به سرکشی و حساسیت غریزه جنسی نیست که در صورت عدم کنترل و عدم تعادل آن فاجعه های عظیمی از انواع مختلف به وقوع پیوسته، جامعه و افراد آن را دچار بحرانهای روانی، خانوادگی و اجتماعی خواهد ساخت و براین اساس بستر جامعه و معاشرت افراد در آن باید به گونه ای باشد که حریم عفاف و حیا به خطر نیفتد و الا همه انسانها حتی گروهی از اهل ایمان که از قوت ایمانی زیادی برخوردار نیستند مبتلاء به آفات خواهند شد

اسلام برای رام کردن، تعدیل و جهت دادن صحیح به این غریزه و اشباع آن و همچنین برای جلوگیری از انحرافات و خطرات از این ناحیه تدابیری اندیشه است. اسلام می خواهد تأمین و اشباع نیازهای غریزی تنها در محیط خانواده و در کار ازدواج صورت گیرد و صحنه اجتماع منحصر برای کار و فعالیت باشد و در راستای تحقق این تدبیر طرحش این است که: زن و مرد نباید به هم خیره شوند، نباید چشم چرانی کنند، نباید به هم نظر داشته باشند و نباید نسبت به هم و سوسه کنند و از طرفی یک وظیفه خاص هم برای زنان مقرر فرموده که خود را از بیگانه پوشیده دارند و در اجتماع به ج لوه گری نپردازند به هیچ وجه و با هیچ رنگ و بهانه ای کاری نکنند که موجبات تحریک مردان بیگانه فراهم آید. و در یک جمع بندی کلی و بطور خلاصه محور هائی که در تعالیم دینی برای حفاظت از حریم عفاف و حجاب و سلامت جامعه و آحاد آن از انحرافات مورد تکیه و توصیه قرار گرفته اند عبارتند از:

۱- ارزش گذاری در مورد ازدواج و تشکیل خانواده

۲- رعایت پوشش و حجاب کامل

۳- تأکید و توصیه بربخورداری افراد جامعه از عنصر حیا

۴ - محدودیت و یا تنظیم روابط و معاشرت زنان و مردان نامحرم

۵- تعیین واعلام مجازات شدید برای متجاوزان به حریم عفاف و پاکدامنی

الف) ازدواج: در متون اسلامی هم در جهت تشویق به اصل ازدواج و ارزش گذاری به آن و هم در جهت انتخاب همسر صالح و شایسته ملاکها و دستورهائی آمده است که با مراجعه به کتبی که در این راستا تألیف شده است می توان به آنها دست یافت که از آن جمله کتابهای انتخاب همسر تألیف آیت الله ابراهیم امینی و کتاب جوانان و انتخاب همسر تألیف حجة الاسلام علی اکبر مظاهری می باشد.

*سه نکته مهم در مورد ازدواج:

۱- دید و بینش خود را الهی کنید : با ازدواج و تشکیل خانواده علاوه بر تأمین نیازهای غریزی ، میدان مفید و مناسبی برای خود سازی و تهذیب نفس فراهم می آید زیرا از یک طرف وسوسه ها و خیالهای شیطانی که مانع مهمی برای ترقیات روحی و معنوی هستند با ازدواج برطرف شده و از سوی دیگر زمینه مناسبی برای کوییدن نفس و خروج از منیت و خود پرستی فراهم آمده است چون برخورداری از زندگی توأم با محبت و مودت و آرامش مستلزم از خود گذشتگی و ایثار ، عفو و بخشش ، کنار گذاشتن توقعات بی جا و زیاد ، قناعت و بسیاری از ارزشهای دیگر می باشد .

۲- محیط خانواده باید کانون گرم محبت و مودت و رحمة برخاسته از ایمان باشد و بر این اساس آنچه را که مانع تحقق این معناست باید برطرف نمود . در آیه ۲۱ سوره روم به این مطلب اشاره شده و هدف از برخورداری از همسر را رسیدن به آرامش و محبت و مودت ذکر نموده است : من آیاته ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا الیها و جعل بینکم مودة و رحمة ان فی ذلک لآیات لقوم یتفکرون (۲۱ روم) از نشانه ها و آیات الهی این است که از جنس خودتان همسرانی برای شما آفرید تا در کنار آنها آرامش بیابید و در میان شما مودت و رحمة آفرید هر آینه در این امور نشانه هائی است برای کسانی که تفکر می نمایند و از آنجا که عنصر محبت و عاطفه در محیط خانواده عنصری رکنی و اساسی است در انتخاب همسر حسن خلق و تند خو نبودن از ملاکهای بسیار مهم شمرده شده و از گزینش همسر تند خو و به تعبیر روایات "سئ الخلق" نهی شده است .

۳- آشنایی با دستور ها و رهنمود های اسلامی در زمینه خانواده و روابط زن و شوهر از جمله وظایف مهمی است که باید همسران به آن اهتمام داشته باشند زیرا در پرتو فراگیری این دستورات بسیاری از مشکلات خانوادگی که ریشه در عدم آشنایی به دستورات و وظایف دینی دارد خود بخود حل شده محیط خانواده و زندگی را به محیطی دوست داشتنی تبدیل می سازد . مطالعه کتاب آئین همسر داری تألیف آیت الله امینی در این راستا بسیار مفید می باشد .

*چند نکته مهم در انتخاب همسر: از آنجا که انتخاب همسر تأثیر بسزایی در سرنوشت و سعادت دنیوی و اخروی انسان داشته بسا او را در رسیدن به بالا ترین درجات یاری نماید و یا هم او را رهسپار جهنم سازد از اینرو دقت در انتخاب همسر امری عاقلانه بوده و در دستورات دینی نیز به آن توصیه شده است .

۱- اولین و مهمترین قدم در این جهت استمداد از خداوند تبارک و تعالی و طلب خیر نمودن است . ز اوست: در روایتی آمده است که: حضرت علی علیه السلام جهت طلب خیر نمودن از در گاه خداوند و استخاره ، دو رکعت نماز می خواندند و در تعقیب نماز صد مرتبه می فرمودند استخیر الله (طلب خیر می کنم از خدا) و آنگاه بعد از آن این دعا را می خواندند : اللهم انی قد هممت بامر قد علمته فان کنت تعلم انه خیر لی فی دینی و دنیای و آخرتی فیسره لی و ان کنت تعلم انه شر لی فی دینی و دنیای و آخرتی فاصرفه عنی کرهت نفسی ذلک ام احبت فانک تعلم و لا اعلم وانت علام الغیوب (کتاب انتخاب همسر آیت الله امینی ص ۱۶۶) خدایا می خواهم اقدام به انجام کاری نمایم که تو خود می دانی اگر صلاح دین و دنیا و آخرت مرا در آن کار می بینی وسیله اش را برایم

فراهم ساز و اگر می دانی که برای دین و دنیا و آخرت من بد است مرا از آن باز دار چه کراهت داشته باشم و چه علاقه زیرا تو مصالح واقعی را می دانی و تو علام الغیوب هستی

دعای سی و سوم صحیفه سجادیه و مناجات اول ادعیه الوسائل الی المسائل (که در حواشی کتاب مفاتیح الجنان نوشته شده) در مورد استخاره و طلب خیر است . و از دعاهائی مغتنم و مورد توصیه می باشد .

۲- در انتخاب همسر در مورد ملاکهای : تدین و دیندار بودن ، خوش اخلاقی و تندخو نبودن ، شرافت و نجابت خانوادگی ، سلامت روحی و جسمی و نداشتن عوارضی که مخل به روابط زناشویی است ، برخورداری از تفاهم نسبی در زمینه های اخلاق عمومی ، علائق ، سلائق و..... بایدهتمام ویژه داشت .

۳- در انتخاب همسر باید عاقلانه اندیشید و از تحت تأثیر قرار گرفتن احساسات باید دوری و اجتناب کرد که مشورت نمودن با کسانی که شایستگی و لیاقت مشورت دارند ما را از خطر احساسات نا بجا حفاظت خواهد نمود . بر این اساس مشورت در امر ازدواج با افراد شایسته بیای مشاوره مورد توصیه می باشد.

۴- گاهی برای انتخاب همسر مسیر غلطی پیموده می شود که عواقب سوئی را بدنبال دارد . به عنوان مثال گاهی بعضی افراد در راستای انتخاب همسر ب فکر ارتباط با جنس مخالف می افتند تا بدین وسیله شناختی نسبت بهم پیدا نموده بتوانند برای آینده خود تصمیمی بگیرند . شروع این ارتباطات هر چند به ظاهر با انگیزه های نفسانی و شیطانی نیست بلکه فقط می خواهند مدتی با هم ارتباط داشته باشند تا آشنا شده و شناختی پیدا کنند تا بعدا نسبت به ازدواج تصمیمی بگیرند ولی این نوع ارتباطات هم صحیح نیست و باطل است زیرا : اولاً : شناخت صحیح حاصل نمی شود ثانیاً : نوعاً به ازدواج موفق نمی انجامد . ثالثاً : عوارض سوء دیگری هم بدنبال دارد .

اولاً " شناخت حاصل نمی شود بلکه ضد شناخت است چون این ارتباطات خالی از بار عاطفی نیست این ارتباطات با بار عاطفی ، کم کم علاقه مندی و دلبستگی ایجاد می کند که این خود عاملی است برای سر پوش گذاشتن به ضعفها و نقصها و عیبهای طرف مقابل . ثانیاً بر فرض کسی بگوید این ارتباطات را بدون هیچ گونه بار عاطفی ادامه می دهیم خیلی متین و با وقار ، که علاقه مندی ایجاد نشود و شناخت صحیحی واقع گردد پاسخ این است این فقط یک ادعا ست و هیچ واقعیتی ندارد بر فرض که اینگونه باشد،

تضمینی برای صحت این شناختها نیست. چون هدف از این گفتگوها معلوم است هر کدام از طرفین سعی می کند خود را و خانواده خود را خوب معرفی کند.

ثالثاً: بر فرض که شناخت صحیحی حاصل شد خوب حالا چه زمانی قصد ازدواج دارند؟ الان یا ماه های دیگر نوعاً می گویند الان آماده ازدواج نیستند و به خیال خودشان می گویند می خواهیم آشنا شویم تا چند سال دیگر ازدواج کنیم. این فکر باطلی است زیرا بر فرض که تصمیم گرفته شود چند سال دیگر برای خواستکاری و ازدواج اقدام خواهد شد، هیچ تضمینی برای بقاء این تصمیم و عمل به این تعهد وجود ندارد و از طرفی بر فرض چنین تصمیمی، چند سال در این حالت به سر بردن مفاسدی را نیز به دنبال دارد. را بعا": بر فرض چنین تصمیمی گرفته شود آیا نظر دیگران از پدر و مادر لازم نیست؟ اگر الان بدون اطلاع پدر و مادر چنین ارتباطاتی شکل گرفت و بر اساس آن برای حال یا آینده تصمیم گیری شد آیا اگر والدین آنان در هنگام اجرائی شدن این تصمیم مخالفت کردند چه رخ می دهد؟ یا باید به نظر آنان احترام گذاشت و از این تصمیم منصرف شد که پیامد های سوء آن باقی است و یا باید با مخالفت با آنها زندگی نکبت باری را توأم با نگرانی و اضطراب را شروع کرد....

خامساً": بر فرض اینکه در آن موقع به هر قیمتی شده، موافقت آنان هم جلب شد آیا تصمیم گیری بدون لحاظ مسائل ژنتیکی و پزشکی عاقلانه است؟ اگر آن موقع از جهت آزمایشهای پزشکی مشکلی ایجاد شد چه اتفاقی خواهد افتاد. آیا همه تصمیمها نقش بر آب نخواهد شد؟ و بر فرض شروع زندگی، آیا با ناامیدی و نگرانی زندگی شروع نخواهد شد و آیا....؟

از آن سوی دیگر اینگونه ارتباطات قطع نظر از اینکه به ازدواج موقفی منجر نمی شود، عوارض سوئی را هم بدنبال دارد که هر کدام از این عوارض، خود موجب بسیاری از ناهنجاریهای دیگر است. برخی از عوارض سوء این نحوه ارتباطات عبارت است از:

۱- دل مشغولی و آشفتگی خاطر، که این از بدترین حالات برای انسان است.

۲- افت تحصیلی که بسا منجر به مشروط شدن و.... می گردد.

۳- بهم ریختن اعصاب و مبتلا شدن به پرخاشگری و سوء خلق.

۴ - احساس گناه و مبتلاء شدن به عذاب وجدان.

۵- بهم ریخته شدن رابطه فرد با خداوند متعال که بسا موجب سلب توفیقات معنوی و حتی منجر به ترک ارتباط و عبادت خداوند می گردد .

۶ - سر شکستگی و احساس حقارت در برخورد با دیگران و پست جلوه نمودن در انظار دیگران .

۷ - ابتلاء به گناهان احتمالی که جز حسرت و ندامت برای فرد چیزی به ارمغان نخواهد آورد .

۸- ایجاد سابقه منفی برای او در ذهن دیگران که بسا در مواقع مشورت از آنان تأثیر خواهد داشت .

۹- مبتلاء شدن به عوارض سوء اخلاقی مثل افسردگی - تند خوئی - ضعف اعصاب - استرس و

۱۰- ابتلاء به کیفر شدید الهی

بنابر این با توجه به آنچه مطرح شد اینکه خود افراد ابتداء و مستقیم با هم گفتگو کنند و مدتها با هم ارتباط داشته باشند تا شناختی حاصل شود که مبنای تصمیم آنان گردد این قطعا باطل است چون اولاً به شناخت صحیح منتهی نمی شوند و ثانياً به ازدواج موفق نمی انجامد و ثالثاً عوارض سوئی دارد .

بنا بر این جهت اتخاذ روش صحیح ، منطقی و عاقلانه در انتخاب همسر باید نکات ذیل مورد توجه قرار گیرد.

۱- استعانت از خداوند و تکیه و توکل بر او از طریق دعا و نماز

۲- انجام تحقیقات اولیه با اطلاع و آگاهی والدین و بنحو غیر مستقیم و توسط فرد ثالث که خود متأهل است.

۳- محورهای اصلی در تحقیقات اولیه عبارتند از: ایمان و میزان تدین فرد ، اخلاق و رفتار فردی شخص با دقت در این

جهت که فرد تند خو و سریع الغضب نباشد ، نجابت و اخلاق خانوادگی

۴- در صورت مثبت بودن تحقیقات اولیه ، لازم است زمینه دیدار رسمی خانواده ها و زوجین به منظور آشنائی (نه خواستگاری) و

گفتگوهای جهت آشنائی بیشتر از وضعیت همدیگر فراهم گردد البته ممکن است این جلسه در چند مرحله دیگر نیز تکرار گردد تا

طرفین بتوانند با شناخت کامل قدرت انتخاب پیدا کنند. در این صحبتها از طریق طرح سوالات متعدد در جهات مختلف می توان هم

نسبت به وجود معیار های اصلی در طرف مقابل وقوف پیدا کرد وهم می توان به میزان تفاهم نسبت به همدیگر پی برد

۵-تصمیم گیری نهائی با توجه به شناخت حاصله و با توجه به نظر والدین و مشورت های لازم و در صورت نیاز استخاره بوسیله

فردی متخصص در این زمینه

۶-خواستگاری رسمی توسط خانواده داماد

(ب) حجاب و پوشش :

در قرآن در سوره احزاب آیه ۵۹ به پیامبر امر شده که به همه زنهای اهل ایمان بگو حجاب خود را کامل کنند تا از آزار و اذیت افراد آلوده حفظ شده و از انحرافات مصونیت پیدا کنند.

یا ایها النبی قل لزوجک و بناتک و نساء المؤمنین یدنین علیهن من جلابی بهن ذلک ادنی ان یعرفن فلا یؤ ذین و کان الله غفورا رحیما ای پیامبر به همسران و دختران و به زنان مؤمنین بگو خود را به جلابهایشان (روپوشهای بلند) کاملا بپوشانند که این پوشش برای اینکه به عفت و آراستگی شناخته شوند بهتر است تا (از معرض هوسرانان آزاد باشند) مورد اذیت و آزار قرار نگیرند و اگر تا کنون کوتاهی و خطائی از آنها سر زده خداوند همواره غفور و رحیم است.

برای واژه جلاباب معانی مختلفی ذکر شده است مثل روسریهای بلند ، پیراهن وسیع ، ملحفه ، روپوشهای بلند نظیر

چادر که به نظر می رسد اصل کلمه جلاباب شامل هر جامه وسیع و بلندی شده هر چند در بعضی موارد بیشتر استعمال شده است .

فلسفه و حکمت حجاب : مسئله پوشش و به اصطلاح حجاب از دستورهای مسلم و قطعی دین است و فلسفه آن صیانت و

حفاظت از ارزشهای والای زن و جلوگیری از آفات و موانع راه پیشرفت و ترقیات مادی و معنوی اوست بر این اساس حجاب مصونیت است نه محرومیت زیرا تدبیری است برای حفاظت از خطرات و آفات . مکانیسم این حفاظت و صیانت بدینگونه هست که : مسئله حجاب و پوشش عاملی است برای محدود کردن کامیابی های غریزی و انحصار آنها به محیط خانواده و همسر مشروع که این خود از ابعاد روانی ، خانوادگی و اجتماعی دارای آلتو مثبت و مؤثر فراوانی می باشد.

از جنبه روانی تأثیر مثبت در بهداشت روانی اجتماع و آحاد آن دارد . از جنبه خانوادگی سبب تحکیم روابط افراد خانواده و بر قرار ی صمیمت کامل بین زوجین می گردد . از جنبه اجتماعی موجب حفظ و استیفای کامل نیروی کار و فعالیت اجتماعی می شود . از جنبه احترام و شخصیت زن در مقابل مرد باعث افزایش احترام وی می گردد.

از جنبه زدائی فردی و شخصی نقش حفاظتی ، صیانتی و دفاعی داشته زن را از انحرافات اخلاقی و عقب ماندگیهای علمی و معنوی بیمه می سازد .

بر اساس آنچه گفته شد حجاب نه تنها موجب تضعیف نیروی کار و فعالیت و فلج شدن نیمی از افراد اجتماع نمی شود بلکه عاملی است که بوسیله آن نیروی کار و فعالیت‌های اجتماعی بطور کامل و بدون هرز رفتن استیفاء می شود. آنچه که موجب فلج کردن نیروی زن می شود و حبس استعداد است این است که محدودیت حجاب به صورتی باشد که منجر به محرومیت او از فعالیت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی بشود که البته در حجاب مطلوب اسلام چنین چیزی نیست و همچنین براساس آنچه گفته شد روشن گشت که رعایت قانون پوشش و حجاب هر چند نوعی محدودیت در برهنگی ایجاد میکند ولی این قانونی ضروری بوده مغایر آزادی نبوده و مستلزم محرومیت نیست. ادامه حیات بشر در گرو رعایت قوانین فردی نظیر بهداشتی و رعایت قوانین اجتماعی نظیر قوانین راهنمایی و رانندگی است آیا وجود این قوانین مغایر آزادی است؟ قانون الهی حجاب مانند قوانین دیگر از قوانین ضروری فردی و اجتماعی است که سلامت و سعادت روحی فرد و جامعه در گرو آن می باشد اگر قوانین اجتماعی خلاف آزادی است این را هم می توان چنین حکمی را در مورد آن صادر کرد.

*محدوده حجاب:

هر دختری از ابتداء بلوغ هنگامی که در معرض دید نامحرم قرار می گیرد لازم است تمامی موها و بدنش را بیوشاند بجز دو مورد که پوشیدن آن لازم نیست یکی دستها تا مچ و دیگری صورت به اندازه ای که در وضو شستن آن لازم است بشرط آنکه الف (این دو عضو دارای زینت نباشد ب) کسی به آنها به قصد لذت و هوس نگاه نکند

*کیفیت حجاب:

باتوجه به ملاک و مبنای پوشش و حجاب که جلوگیری از جلب نظر نامحرم و ممانعت از سوسه گری و تحریک و تهییج است، باید پوشش در محدوده مشخص شده، بطور کامل و کیفیتی باشد که موجب جلب نظر نامحرم نگردد و براین اساس استفاده از پوششهای نازک و بدن نما مثل جورابهای نازک، پیدا بودن بخشی از موهای سر، جلف بودن و تحریک آمیز بودن لباس بخاطر تنگی، کوتاهی و رنگ و مدل خاص آن و همچنین چهره آرای و آرایش در مقابل نامحرم و عدم دقت در پوشش زیور آلات، حجابی ناقص بوده و پوشش و حجاب مورد نظر آموزه های دینی را تامین نمی کند.

*حجاب برتر:

هر پوششی که فلسفه و حکمت قانون حجاب را تامین نماید یعنی بطور کامل حد حجاب در آن رعایت و موجب جلب نظر و تحریک و سوسه نباشد، پوشش و حجابی کامل است. و پر واضح است پوششی که در درجه اعلی این هدف را تامین نماید حجاب برتر و برترین حجاب خواهد بود. و براین اساس هر چند حجاب و پوشش منحصر به چادر نیست اما چادر بهتری نوع حجاب بوده، دور لبشی و ایجاد حریم در آن از سایر پوششها بیشتر است و پر واضح است که برتریت آن در صورتی است که حد و حدود پوشش و کیفیت آن بخوبی رعایت شود.

در فرازی از فرمایشات رهبر معظم انقلاب چنین آمده است: هیچ بحثی در باره پوشش زن نباید متأثر از هجوم تبلیغات غرب باشد. البته حجاب زن منحصر به چادر نیست اما چادر بهترین نوع حجاب و نشانه ملی ماست و هیچ منافاتی با فعالیتهای زنان مسلمان در مسایل سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ندارد.

*ریشه ها و علل بدحجابی: البته علل بدحجابی افراد مختلف و متعدد است ولی بعضی از مهمترین این علل عبارتند از:

- ۱- عدم شناخت کافی نسبت به حکم شرعی حجاب و کیفیت آن و غفلت از آثار سوء بدحجابی (عدم شناخت)
- ۲- بی توجهی خانواده ها نسبت به فرهنگ حجاب و تاثیر پذیری از جو حاکم بر خانواده (تربیت خانوادگی)
- ۳- کمبود محبت و خلاء عاطفی و شخصیتی که بازتاب این خلاء، موجب ناهنجاریهای رفتاری از جمله بدحجابی می شود.
- ۴- روحیه تقلید گرایی و چشم و هم چشمی
- ۵- تبعیت از هوای نفس و تحت تاثیر وسوسه های شیطانی قرار گرفتن
- ۶- دگر آزاری و میل به اذیت دیگران
- ۷- تاثیر پذیری از تبلیغات سوء رسانه های غربی و استکبار جهانی و.....

ج) ارزش و اهمیت عنصر حیا و نقش کلیدی آن در پیشگیری از انحرافات و مفسد اخلاقی

*حیا یکی از عوامل مهم تحقق عفاف و کنترل نفس از طغیان و تن دادن به آلودگیهاست. عقیف به کسی می گویند که در برابر خواسته های نفسانی از جمله کششها و وسوسه هاس شهوانی مقاومت نموده خود را حفظ نماید و عنصر حیا که همان احساس شرم و منقصت از انجام کارهای زشت می باشد عامل مهمی برای عفاف شخص عقیف می باشد. حضرت علی (ع) می فرمایند: ثمرة الحياء العفة ثمره و نتیجه حیا پاکدامنی و عفت است. چه اینکه هر قدر این احساس شرم از زشتیها بیشتر باشد عفت و عفاف نیز از قوت بیشتری برخوردار خواهد بود و باز حضرت علی (ع) می فرمایند: اعفکم احیاءکم: باعفت ترین شما باحیاء ترین شماست (غرر الحکم)

*حیا کلید هر کار خوبی است:

حضرت علی (ع): الحیا مفتاح کل خیر حیا و شرم کلید هر خوبی است.

*وقاحت و بی شرمی ریشه تمام فسادهاست

حضرت علی (ع): رأس کل شر القحة وقاحت و بی شرمی ریشه تمام زشتیهاست

اگر در جامعه، روحیه حیا حاکم باشد بسیاری از نزاعها و اختلافها و بسیاری از جرائم اجتماعی و بزهکاریها از بین می رود زیرا حیا از کارهای زشت جلوگیری می کند.

رسول خدا (ص): حیاء و ایمان همراه یکدیگرند اگر یکی از بین رفت دیگری هم از بین می رود
امام صادق (ع): لا ایمان لمن لا حیاء له: کسی که حیاء ندارد ایمان هم ندارد.

*صفت حیاء برای زنان پسندیده تر و بیشتر مورد انتظار می باشد

قال رسول الله (ص): الحیاء حسن ولكن فی النساء احسن حیاء صفت نیکویی است ولی این صفت در زنان پسندیده تر است

(د) وظایفی چند در تنظیم معاشرت مردان و زنان بمنظور پیشگیری از انحرافات و لغزشها

۱- کنترل چشم و پرهیز از نگاه به نامحرم: تلاش شیطان برای زدودن حریم حیاء و عفاف فراوان بوده، نظر و نگاه به نامحرم از دامهای بسیار مهم او و از نقطه های آغازین وسوسه هایش برای تحقق اهداف شوم خود می باشد و بر این اساس کنترل چشم همواره مورد تأکید و توصیه برای همه افراد حتی اهل ایمان بوده و می باشد. خداوند متعال در آیه ۳۰ سوره نور خطاب به اهل ایمان می فرماید: قل للمؤمنین یغضوا من ابصارهم و یحفظوا فروجهم ذلک ازکی لهم ان الله خبیر بما یصنعون "به مردان بگو چشمهای خود را (از نگاه به نامحرم) فرو گیرند و دامان خود را حفظ کنند این کار برای آنها پاکیزه تر است هر آینه خداوند به آنچه انجام می دهند آگاه است" و باز در آیه ۳۱ همین سوره در خطاب به زنان مؤمن آنها را نیز توصیه به کنترل چشم و حفاظت از دامان می فرماید و قل للمومنات یغضن من ابصارهن ... که این تکرار و تأکید و خطابه های مستقل برای هریک از مردان و زنان اهل ایمان نشانی از اهمیت مسئله می باشد.

امام صادق (ع) می فرماید: النظرة سهم من سهام ابلیس مسموم و کم من نظرة اورثت حسرة طویلة چشم چرانی و نظربه نامحرم تیری است مسموم از تیرهای شیطان و چه بسا نگاهی حسرتهای طولانی (بخاطر عواقب و تبعات آن) در بر دارد.
حضرت علی (ع): من اطلق طرفه کثر اسفه: کسی که چشمش را بی بند و بار بگذارد (بر اثر پیامدهای شوم آن) تأسف و اندوه بسیار خواهد داشت. بطور کلی از خطرناک ترین و قویترین آفات عفاف و حیاء، همان چشم چرانی و تماشای مناظر وسوسه انگیز است که نقاشای فیلمها، مجله ها و عکسهای مبتذل نیز از آن جمله محسوب می شوند.

رسول گرامی اسلام می فرماید: ایاکم و فضول النظر فانه یبذر الهوی و یولد الغلظة از نگاههای زیاده و (غیرجایز) دوری کنید زیرا موجب جنبش هوسهاس نفسانی و پدید آورنده غفلت خواهد شد.

۱- پرهیز از جلوه گری، آرایش و استعمال بوی خوش مفسده بر انگیز در مقابل نامحرم: در دستورات دینی استفاده زنان از آرایش و بوی خوش برای شوهرانشان در محیط خانه مورد ستایش قرار گرفته و حتی تأکید هم شده ولی استفاده از آن ارا برای بیگانگان و نامحرمان شدیداً مورد نکوهش قرار داده است.

خداوند متعال در آیه ۳۳ احزاب می فرماید: وقرن فی بیوتکن ولا تبرجن تبرج الجاهلیه الاولی در خانه خود آرام بگیرید و همانند دوره جاهلیت پیشین جاوه نمائی و خودنائی نکتید و همچنین در آیه ۳۱ نور می فرماید: لا یبدین زینتھن الا ما ظھر منها ولا یضربن بارجلھن لعل ما یخفین من زینتھن.....

پیامبر (ص) می فرماید : اذا تطیبت المرأة لغير زوجها فانما هو نار و سنا ر زنی که خود را برای غیر از شوهر خود (دیگر نامحرمان و به بصورت فتنه انگیز) خوشبو کند او خود آتش است و رنگ محسوب می شود

۳- پرهیز از پوشیدن لباسهای نازک و بدن نما و همچنین لباسهای جلف و اهتمام و توجه به پوشش کامل در خارج از منزل : خداوند متعال در ادامه آیه ۳۱ سوره نور می فرماید:..... ولیضربن بخرهن علی جیوبهن و لا یبدین زینتھن الا لبعولتھن..... زنان مومن باید سر و سینه خود را با مقنعه (یا چیزی که کاملا سر و اطراف صورت و سینه را فرا گیرد) بپوشانند و زینت خود را برای غیر شوهر و محرم دیگر آشکار نکنند

۴- حرام بودن صحبت با نامحرم به صورت مهیج و تحریک آمیز : زنان با شخصیت و ایمان در سخن ن گفتن باید جدی بوده و سخن آنان به دور از هر گونه لحن سبک و وسوسه انگیز باشند . قرآن کریم در خطاب به زنان پیامبر اسلام (ص) که در واقع خطاب به همه زنان اهل ایمان است می فرماید : فلا یتغضعن بالقول فیطعم الذی فی قلبه مرض و قلن قولا معروفا به گونه ای هوس انگیز با مردان سخن نگوئید (نرم و نازک حرف نزنید) تا مبدا بیمار دلان در شما طمع کنند بلکه متین و درست سخن بگوئید تبصرة : یکی از موجبات انحرافات ، سخنان دلپذیری است که بین دختران و پسران و زنان و مردان بیگانه به بهانه های مختلفی همچون سؤالهای درسی ، درد دل ، مشورت و صورت می گیرد . گرچه این مسائل بدون انگیزه های شیطانی و خالی از هر گونه تحریک و تهییج اشکالی ندارد ولی نحوه گفتگوها و برخوردها و محتوای حرفه ا می تواند نشانگر انگیزه شیطانی افراد باشد و دختران و پسران جامعه باید از این شیطانها و برخورداره ای شیادگونه آنها جدا پرهیز کنند و خود را از دامهای شیطانی نگه دارند .

۵- پرهیز از اختلاط : در دستورات دینی در عین اینکه از شرکت در اجتماع و فعالیتهای اجتماعی برای زنان منعی نیست ولی همواره توصیه به رعایت حریم نموده از اختلاط زنان و مردان نامحرم ما را بر حذر می دارد . چنین نقل شده است که پیامبر اکرم (ص) در زمان حیات خویش دستور داد که برای زنان در ورودی جداگانه ای به مسجد النبی بسازند همچنین پیامبر (ص) دستور دادند که شب هنگام پس از اتمام نماز ابتداءزنها و سپس مردها از مسجد خارج شوند و در مسیر کوچه و خیابان زنان از کنار و مردان از وسط حرکت کنند و باز نقل شده است روزی رسول خدا دید مردان و زنان با هم از مسجد بیرون آمدند خطاب به زنها فرمودند بهتر

است که شما صبر کنید تا مردها بروند و سپس شما بروید. بر این اساس تا حد ممکن لازم است فعالیتها ی اجتماعی و حضور افراد در اجتماع به صورت غیرمختلط صورت گیرد.

۶- پرهیز از بودن زن و مرد نامحرم در محیط خلوتی که کسی در آنجا نیست و فرد دیگری هم نمی تواند در آنجا رفت و آمد داشته باشد. زن و مرد نامحرم در هر مرحله ای از صفات اخلاقی و عفاف هم باشند در محیط خلوت در معرض وسوسه های شیطانی قرار می گیرند. زیرا حضور شیطان در چنین موقعیتی قطعی و تلاش او افزون می گردد.

۷- حرام بودن مصافحه و دست دادن زن و مرد نامحرم به یکدیگر: رسول خدا (ص) ضمن حدیثی می فرماید: هرکس با زنی که محرم او نیست دست دهد غضب حق تعالی را برای خود خریده است

۸- پیراستن جامعه از عوامل تحریک و تهییج، عکسها، فیلمها، مجلات مبتذل و.....

۹ - ممنوعیت ورود به خانه مردم بدون اجازه (۲۷ و ۲۸ نور)

۱۰- پرهیز از پرده دری و اشاعه نا پاکیها و زشتیها و نقل لغزشها و خطاهای دیگران (آیه ۱۹ نور)

۱۱- اهتمام به رعایت عفاف (خویشتن داری در مقابل وسوسه های شیطانی و خواسته های نفسانی) ۳۲ و ۳۳ نور و ۲۷ قصص

۱۲- مجازات شدید برای آسیب رسانان و گستاخان به حریم عفاف به گونه های مختلف از اعدام، تازیانه و تبعید و... (۲ نور و ۲۳ نور و ۶۰ احزاب)

۱۳- اهتمام به وظایف همسر داری و فراهم ساختن محیط و کانون گرم عاطفه در خانه و خانواده و تلاش برای تحکیم خانواده

* به پرسشهای ذیل پاسخ دهید.

۱ - چهار محور کلی مورد تاکید و توصیه در متون دینی برای تامین پاکدامنی و عفاف را نام ببرید

۲- چند نکته مهم را در انتخاب همسر بیان نمائید.

۳- ترجمه آیه ۵۹ احزاب را بنویسید و پیامهای مستفاد از آن را ذکر نمائید.

۴- واژه جلباب یعنی چه؟ و در آیه ۵۹ احزاب به چه معناست؟

۵ - فلسفه و حکمت حجاب چیست؟

۶- محدوده حجاب را ذکر نمائید. و در مورد کیفیت حجاب مختصری توضیح دهید.

۷ - دستورات چهارده گانه مستفاد از آیات در مورد حریم عفاف و حجاب را فهرست وار بنویسید.

۸ - به پنج نکته مهم در مورد ارزش و اهمیت حیا اشاره نمائید و مستندات روائی آن را ذکر کنید

۹- وظایفی که به منظور پیشگیری از انحرافات در ارتباط و معاشرت مردان و زنان باید رعایت شود فهرست وار بیان نمائید

۱۰- ترجمه و پیام آیات ذیل را بنویسید. ۳۰ و ۳۱ نور - ۲۷ و ۲۸ نور - ۱۹ نور - ۲ نور - ۶۰ احزاب - ۳۲ و ۳۳ احزاب